

Věkem podmíněná makulární degenerace

Matušková Veronika

Oční klinika FN Brno a LF MU

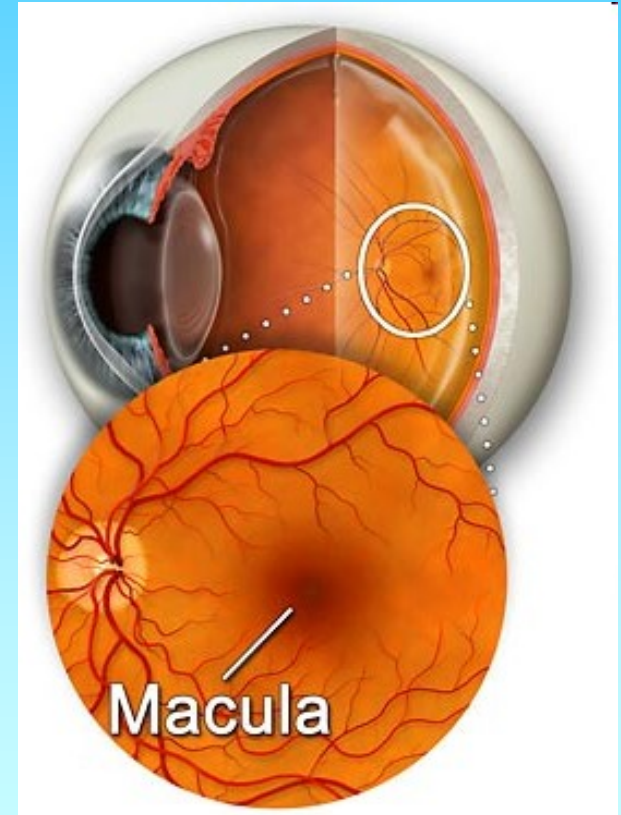
Věkem podmíněná makulární degenerace

- Oční onemocnění, které je ve vyspělých zemích **nejčastější příčinou slepoty** u lidí nad 65 let.
- Hlavní roli v patofyziologii hraje **dysfunkce oblasti Bruchovy membrany**.
- Onemocnění je oboustranné, většinou asymetrické

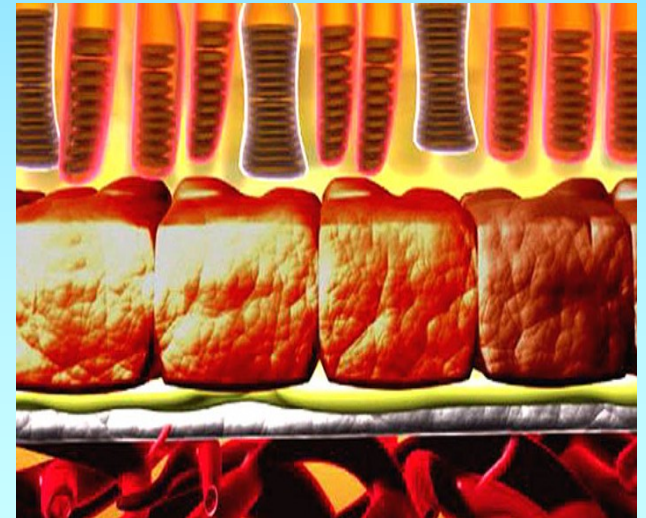
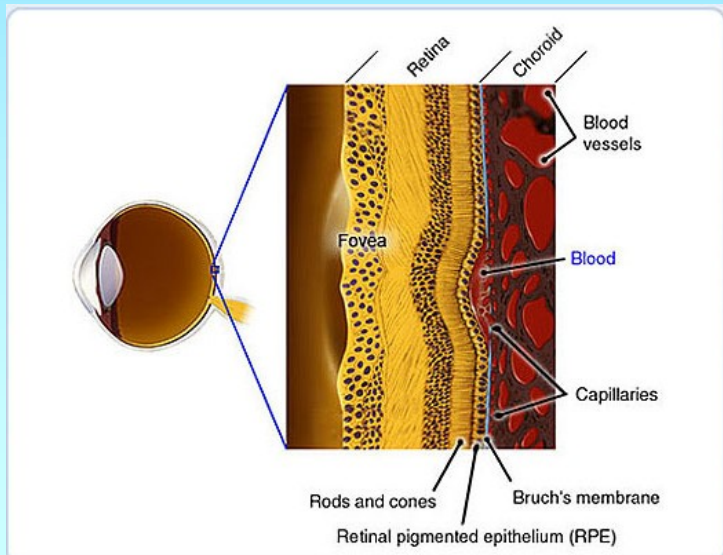
Co postihuje VPMD

- Postihuje centrální část sítnice - makulu, místo nejostřejšího vidění.

Bruchova membrána

- Fotoreceptory jsou zanořeny do retinálního pigmentového epitelu, který je pro jejich funkci nezbytný.
- Mezi cévnatkou a sítnicí je Bruchova membrána, přes ni prochází živiny a odpadní látky.

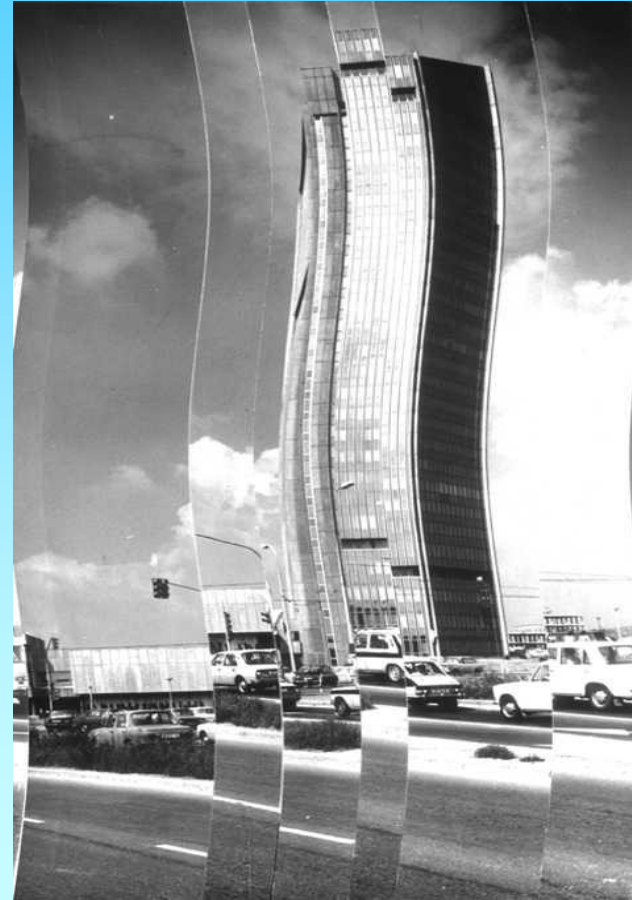

Jak se projevuje VPMD

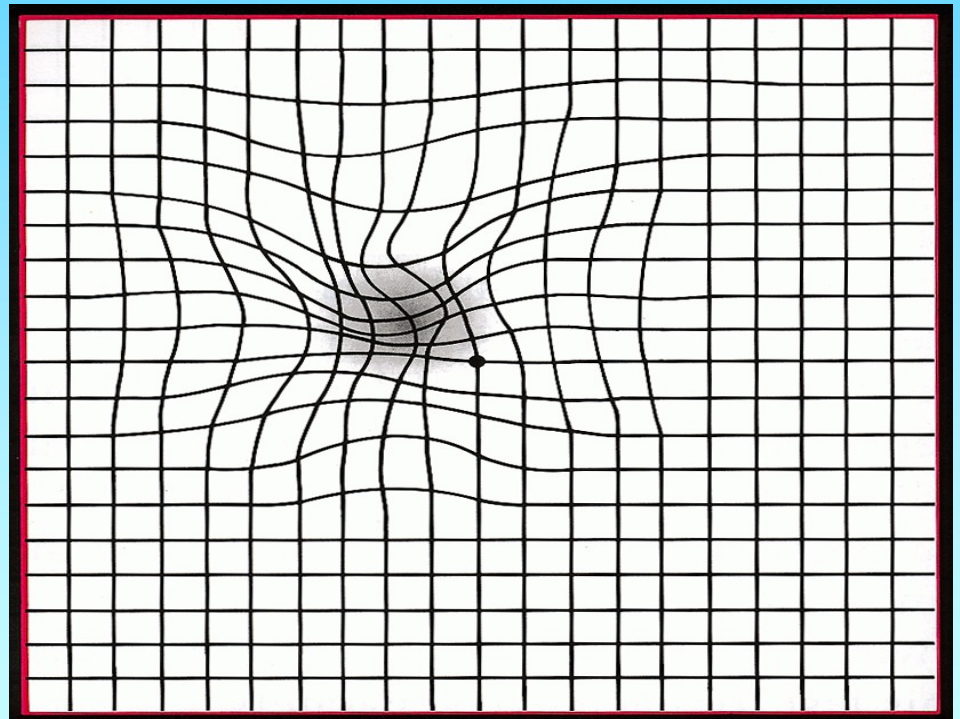
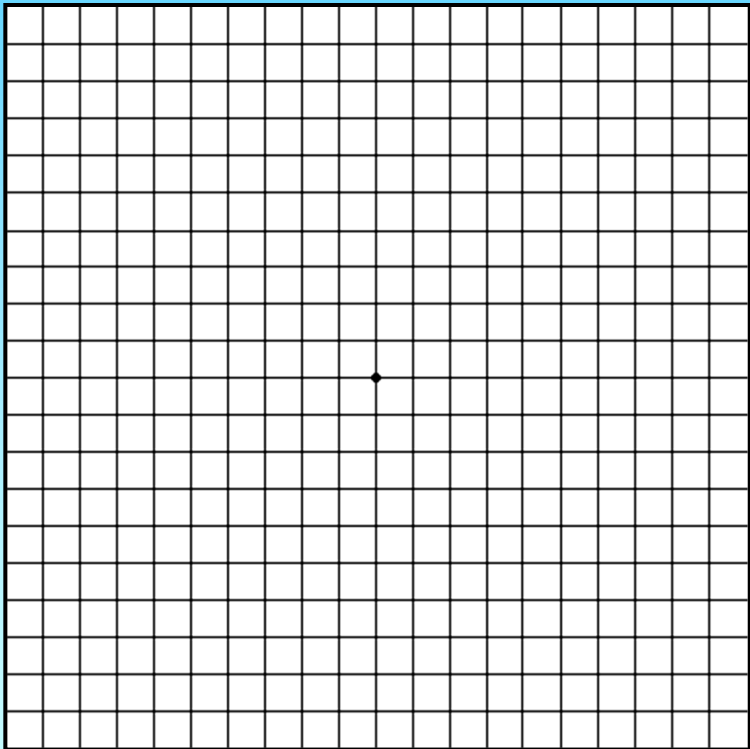
- Prvním příznakem je **ztráta zrakové ostrosti** do blízka.
- Charakteristický je výskyt **metamorfozí** - pokřivený obraz, rovné čáry se jeví jako vlnité.
- Je poškozeno centrálního vidění – **skotom**.

Metamorfopsie

Metamorfopsie - diagnostika

Skotom

VPMD – rizikové faktory

- **Rodinná anamnéza** - přímí příbuzní postižených VPMD mají 3x vyšší riziko
- **Pohlaví** - častější výskyt u žen
- **Barva duhovky** - častější u modrých duhovek
- **Cévní rizikové faktory** - ICHS, hypertenze, diabetes mellitus, poruchy metabolismu lipidů
- **Kouření** - 25 cigaret denně zdvojnásobuje riziko vzniku VPMD
- **Strava** - chudá na ochranné prvky (antioxidanty, Zn...)

VPMD

- VPMD má dvě formy – suchou a vlhkou formu.

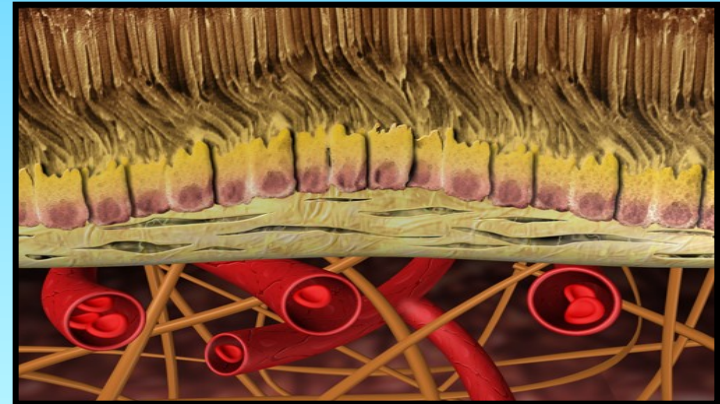
Suchá forma VPMD

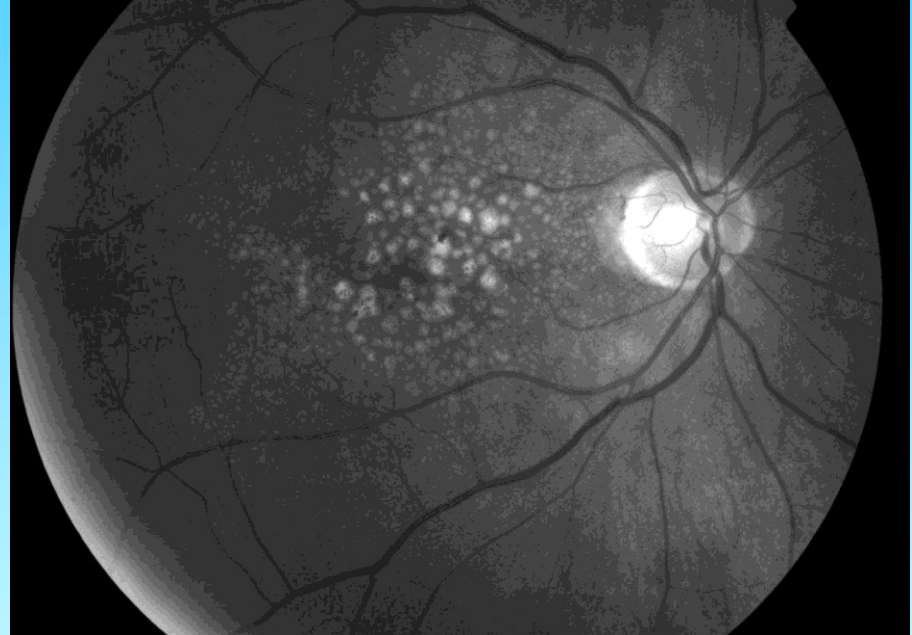
- Představuje 90 % případů
- Vyvíjí se velmi pomalu po mnoho let.
- U této formy dochází ke změnám na úrovni Bruchovy membrány.

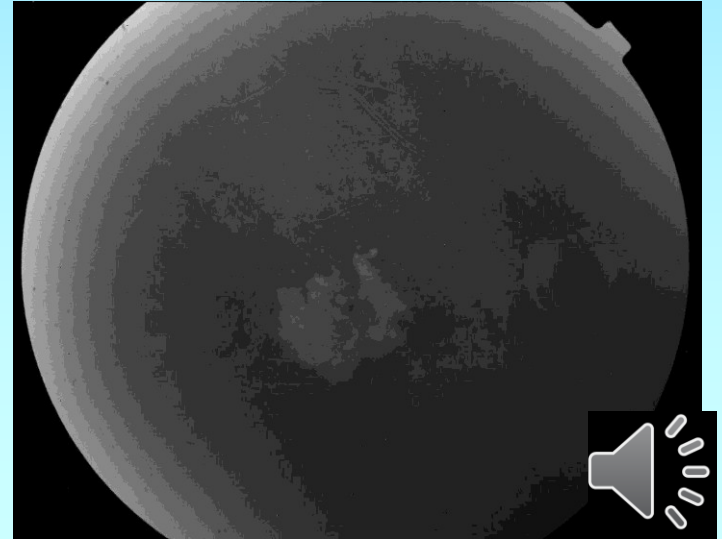

Suchá forma VPMD

- Nejprve se hromadí odpadní látky a vznikají tzv. drúzy.
- Vázne přívod kyslíku k sítnici a část nervových buněk umírá, nastává tak zvaná atrofie.

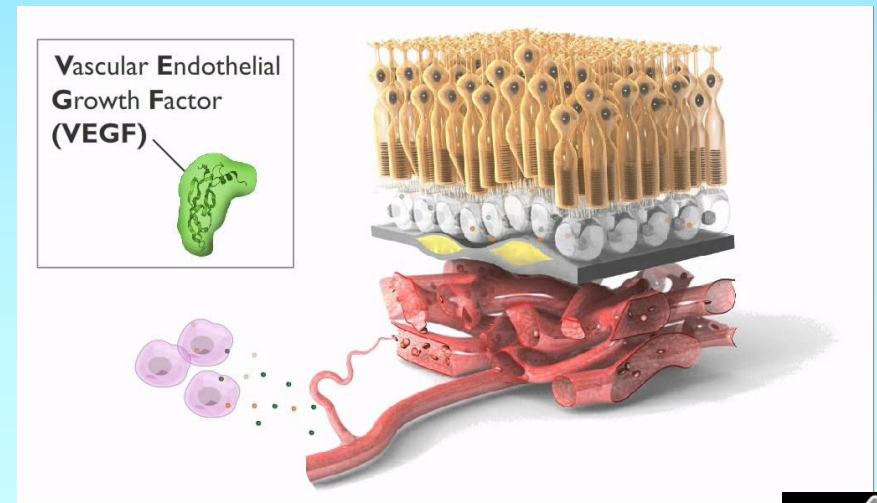
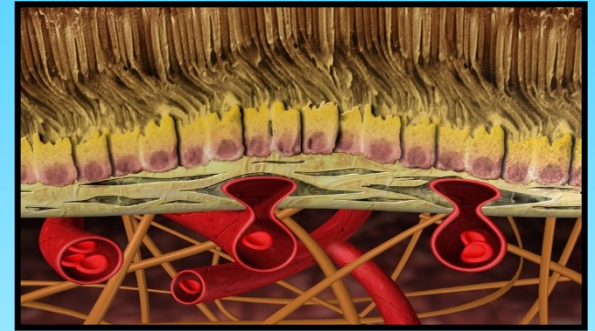
Vlhká forma VPMD

- Představuje 10 % onemocnění.
- Zapříčiňuje 90% těžkých ztrát zraku u VPMD.

Vlhká forma VPMD

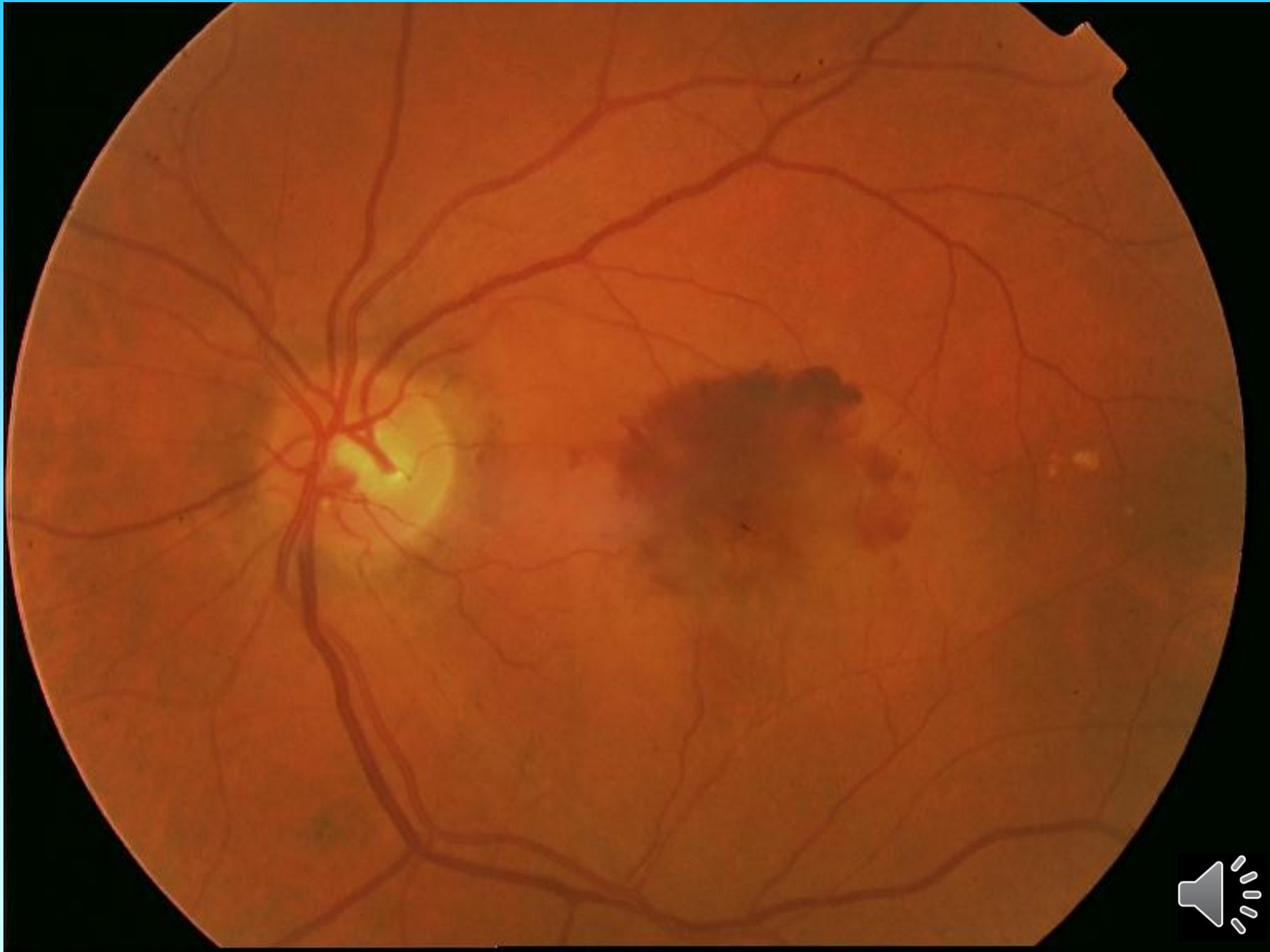
- U této formy v důsledku nedostatku kyslíku dochází k tvorbě abnormálních nových cév na sítnici.
- Nové cévy vytváří choroidální neovaskulární membránu (CNV).

Vlhká forma VPMD

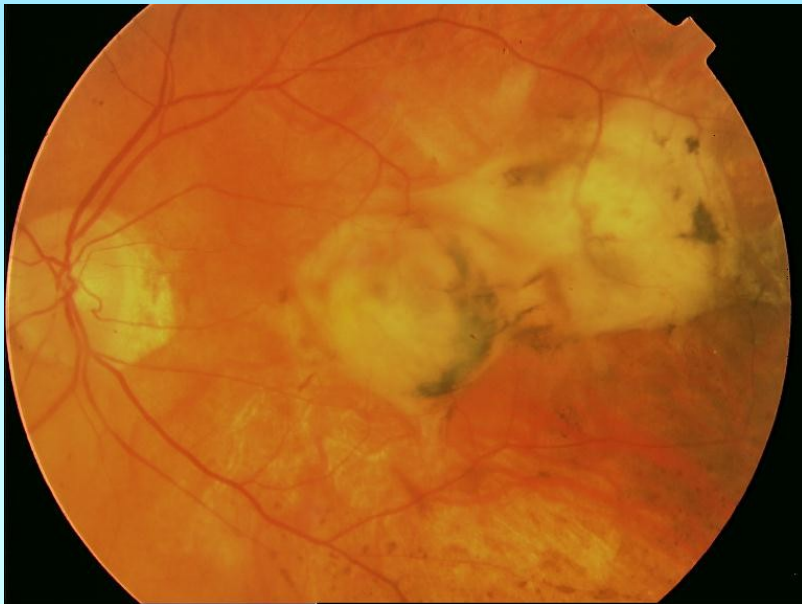
- Z těchto cév prosakuje tekutina a vzniká krvácení, následkem toho se objevuje otok na sítnici (edém) a krvácení (hemoragie).

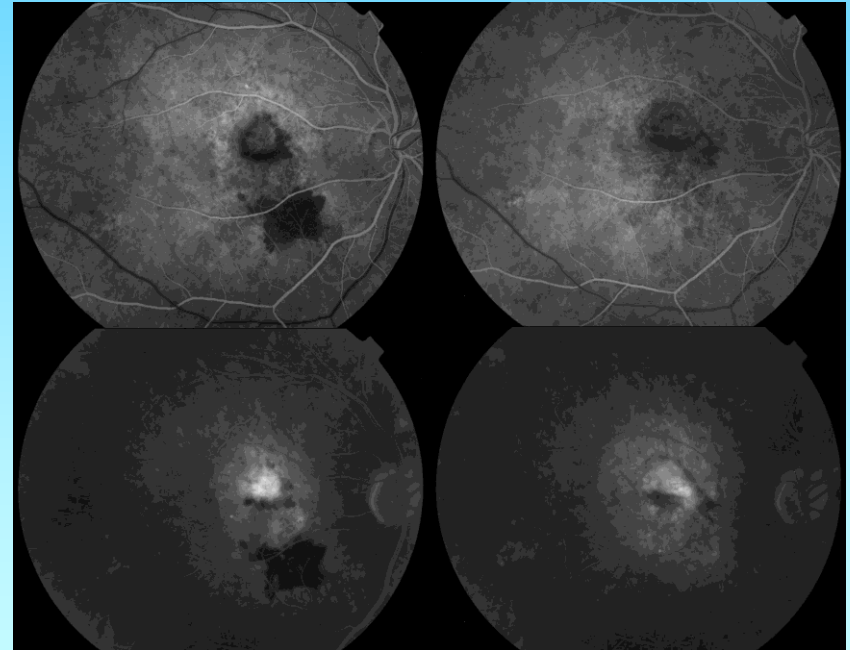
Vlhká forma VPMD

- Pokud se toto onemocnění neléčí, vede ke vzniku jizvy na sítnici. Následkem toho se objevuje defekt centrálního vidění.

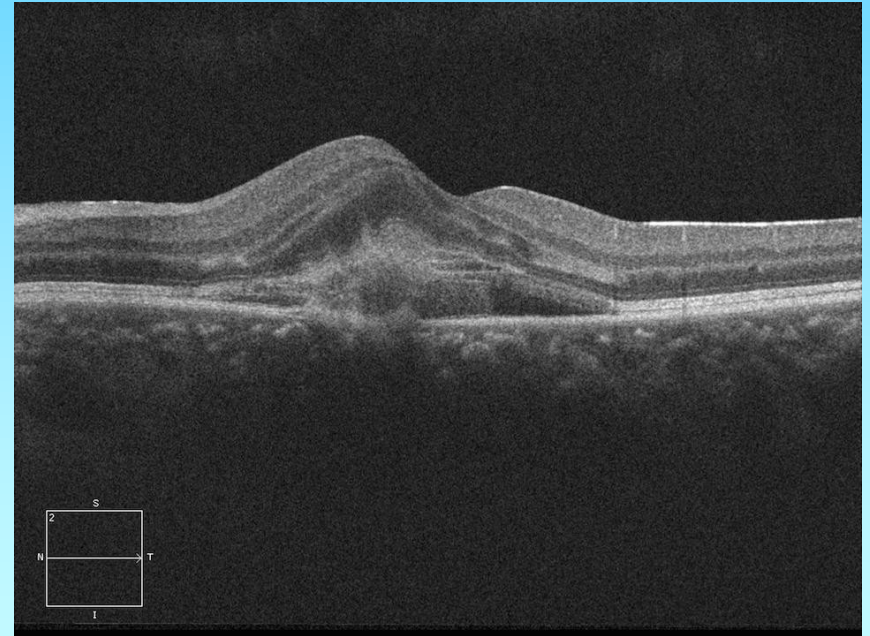
Diagnostika - FAG

- Fluorescenční angiografie je vyšetření s kontrastní látkou, která se aplikuje do žíly na ruce a současně se provádí focení očního pozadí.
- Při tomto vyšetření se znázorňují patologické cévy a rozsah léze na očním pozadí.

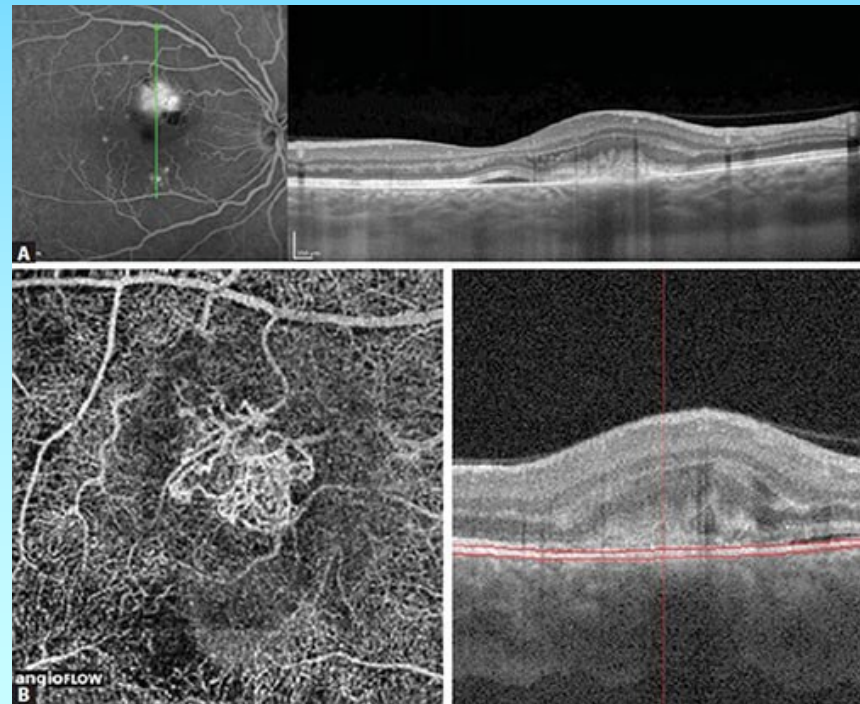
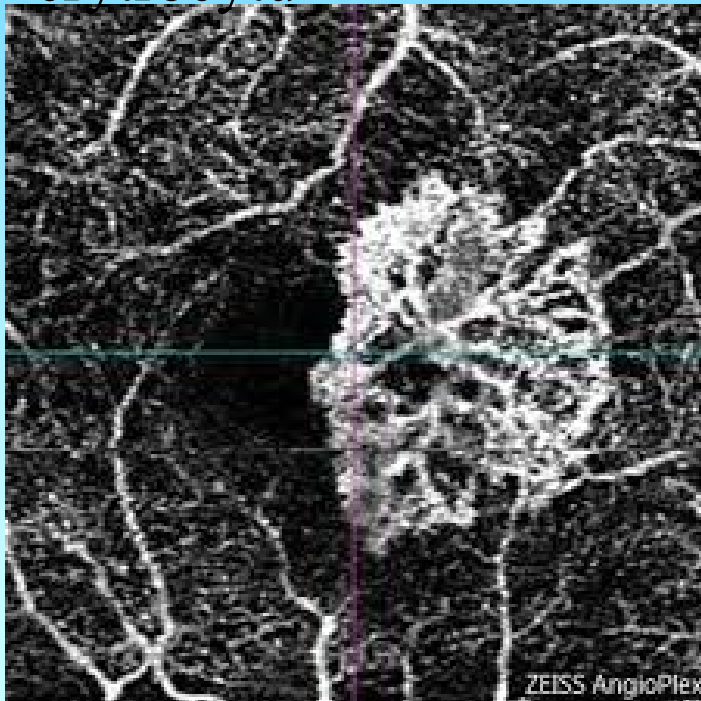
Diagnostika - OCT

- Optická koherenční tomografie
- Na principu odrazu laserového paprsku zobrazuje struktury sítnice
- Dnes dominantní metoda v diagnostice VPMD

Diagnostika – angio OCT

- Zobrazení cév sítnice včetně patologických cév bez kontrastní léky
- Neinvazivní metoda, funguje na principu zobrazení pohybujících se erytrocytů

Léčba suché formy VPMD

- V současnosti není dostupná kauzální léčba
- Možné využití podpůrných a preventivních prostředků, vitamínové přípravky s antioxidanty, luteinem a zeaxantinem.
- **Lutein** zvyšuje hladinu sítnicového pigmentu, napomáhá absorpci modré části světelného spektra, chrání buňky sítnice (působí jako chemický filtr), je silným antioxidantem.

Léčba vlhké formy VPMD

- Úspěšná léčba t.č. znamená zastavení progresse onemocnění (zlepšení ZO pouze u části pacientů).
- Léčba probíhá aplikací látek proti vaskulárnímu endoteliálnímu faktoru do sklivce (**intravitreální aplikace antiVEGF látek**).
- Jsou nutné opakované aplikace po dobu minimálně jednoho roku (často i déle).
- Monitoring léčby probíhá pomocí sledování ZO a OCT.

Aplikace injekcí do sklivce

IVT aplikace – zákrovový sál

- Intravitreální aplikace léčiv je prováděna na ambulantním zákrovovém sále lékařem, který má zkušenosti s vitreoretinální chirurgií

IVT aplikace – sál

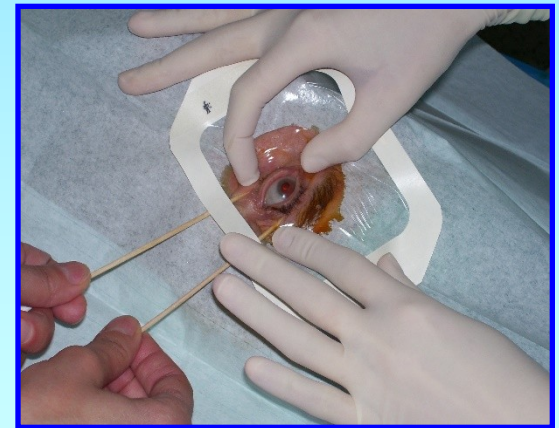
Pacient - gumová obuv, plášť, čepice

Lékař - čepice, ústenka, rukavice, sterilní plášť

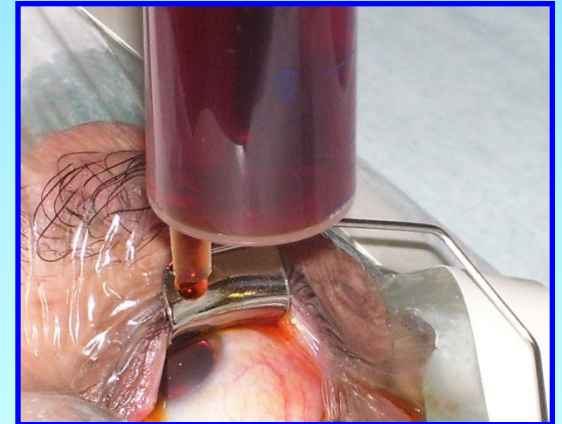
IVT aplikace - desinfekce I

- Desinfekce kůže víček, okrajů víček a řas 10% iodpovidonem
- Výplach spojivkového vaku 5 % iodpovidonem
- Sterilní rouška
- Sterilní krycí folie

IVT aplikace - desinfekce II

- Rozvěrač víček, krycí folie
- Druhá desinfekce spojivkového vaku 5% iodpovidonem

IVT aplikace I

- Lokální anestezie
- Operační mikroskop

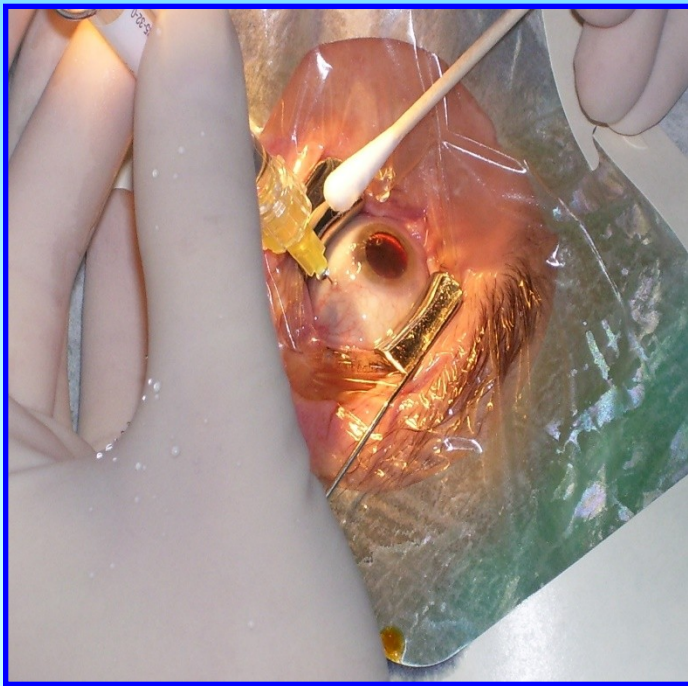
IVT aplikace II

- Použít měřítko

IVT aplikace III

- Aplikace ATB do spojivkového vaku
- Sterilní krytí do doby měření nitroočního tlaku

Děkuji za pozornost

